

Tale ved tildelingen av Fritt Ords Pris 2015 til Robin Schaefer og Jan Erik Skog

Georg Fr. Rieber-Mohn, styreleder i Fritt Ord

Dusteforbundets legendariske president, Darwin P. Erlandsen, alias Fredrik Stabel, har blant sine mange gullkorn også dette, som kanskje det mest kjente: «Fornuften er en ensom ting». Det komisk selvgode i formuleringen er umiddelbart innlysende – for de fleste. Likevel kan den romme en dyp og alvorlig sannhet – for noen få. Historien viser til fulle det. Det er nok å nevne heroiske navn som Galileo Galilei og Carl von Ossietzky. Men også i dagens mindre dramatiske norske virkelighet er det noen hverdagshelter som har smakt på noe av dette alvoret, som har ofret mye for en god sak, og som fortjener å hedres for det. To av dem får i dag Fritt Ords høyeste utmerkelse, varslerne Robin Schaefer og Jan Erik Skog.

I alder og personlighet er dagens prismottakere to høyst ulike mennesker. Men de har noen viktige felles erfaringer, som vi alle bør lære av. Før jeg beskriver nærmere de to varslingenes ulikheter og særtrekk, vil jeg omtale en del viktige fellestrekk, som nok også har allmenn gyldighet i varslingssaker.

Men først en hypotese fra min side. Det er ikke hvem som helst som kan bli varslere, snarere tvert imot, som Darwin P. kunne ha sagt. Vi står antakelig overfor et lite utvalg av idealistisk anlagte personligheter med dyp hengivenhet for sitt arbeid og sin arbeidsplass. En ekte varslere må være overbevist om at han har rett, han må tåle at kolleger og overordnede ser på ham som en urostifter og endog som en retthaversk kverulant, kanskje er han det også i noen grad.

Samtidig vil varsleren vite med seg selv at det ikke er egne interesser han kjemper for. Han setter sine krefter – og sitt liv – inn for en større sak, av betydning både for enkeltmennesker og for samfunnet. Og så kommer det avgjørende og skjebnesvangre kriterium: Får varsleren medhold av samfunnet i at han kjemper for en større sak? Den varslere som aldri får støtte fra utenforstående, det være seg fagforening, media eller andre, blir en tragisk skikkelse, som forsvinner i taushet. Skal varslingen ha verdi og bli anerkjent, må den omhandle en sak som objektivt sett er betydningsfull.

Men for å nå dette målet, stilles det store krav til varsleren. Han må ha evne til strategisk tenkning og planmessig arbeid. Og det sentrale her vil være å kunne dokumentere – nitid og grundig – alvorlige svikt og mangler hos en arbeidsgiver, som oftest også vil være hans egen. De strategiske veivalg er flere og fallgruvene mange. Hvordan bør varslingen skje? Hvor i systemet bør han starte? Er det noen å alliere seg med? Bør pressen gjøres kjent med saken, og eventuelt når i varslingsprosessen?

Dette er noen av de vanskelige valg våre prismottakere har stått overfor, og som begge har truffet med stor klokskap. Det betyr ikke at den varslere som måtte trå feil i dette vanskelige terrenget, nødvendigvis har mislyktes. Er selve saken og varslingens formål viktig nok, bør samfunnet ha stor overbærenhet med den som har truffet noen mindre heldige valg underveis.

Jeg vil berømme våre to varslere for at de i første omgang valgte å meddele seg internt til overordnede på egen arbeidsplass. Det vil nær sagt alltid være en fornuftig start.

Som allerede antydnet, og som alle vil forstå, må man som varsler kunne tåle store påkjenninger. Man må orke å stå temmelig alene, endog mot en mur av motstand og uvilje. Man må leve med risikoen for å bli frosset ut av et kollegialt fellesskap, for å miste nattesøvnen, henfalle til grubling, få ulike helseproblemer og til syvende og sist å miste det arbeid man har investert mye i og blitt glad i. Man vil også plages av å se at familien rammes. Varsleren blir gjerne fjern og åndsfraværende, konsentrert om saken og egne belastninger. Og jeg føyer til: Man må være forberedt på å holde ut med denne situasjonen over lengre tid.

De fellestrekk ved varslingsaker jeg her har berørt, gjenfinder man i større eller mindre grad i sakene til dagens to prismottakere. Dette vil også bli bekreftet når jeg nå går over til kort å omtale disse.

Først Robin Schaefer. Han var høsten 2013 en erfaren etterforsker ved volds- og sedelighetsavsnittet ved Hordaland politidistrikt. I desember dette året fikk han ansvar for etterforskningen av en drapssak som førte inn i et litauisk miljø. Derfor ble det naturlig å se nærmere også på den avsluttede saken der en 8 år gammel jente fra Litauen, Monika Sviglinskaja, ble funnet død hjemme i november 2011. Hun ble funnet hengende i et dørhåndtak med et belte knyttet rundt halsen. Etter ni måneders etterforskning ble saken henlagt av politiet, som mente at jenta hadde tatt sitt eget liv.

Schaefer har fortalt at han hadde reagert på denne henleggelsen, ikke minst fordi det er meget usannsynlig at et 8 år gammelt barn tar sitt eget liv. Det er imidlertid sikker kutyme i politiet at man ikke blander seg inn i andre saker enn dem man selv har ansvar i. Nå var imidlertid dokumentene i Monika-saken på et relevant grunnlag blitt tilgjengelige for Schaefer.

Han brukte romjulen 2013 til å gå gjennom disse. Det ble en skjellsettende og oppskakende opplevelse. I sin bok skriver han: «*Utover romjulen går det skrekkelige opp for meg. Jeg deler morens oppfatning.*» Det Robin måtte innse, var at også han nå mente at Monika var blitt drept. Moren og bistandsadvokaten hadde forgjeves kommet med innvendinger mot politiets selvmordsteori. Hva verre er: Robin oppdaget at hans kolleger hadde gitt dem et fordreid bilde av hva som hadde skjedd. Kollegene hadde gitt uttalelser det ikke var dekning for. Han skriver: «*Jeg blir provosert, forbanna og fortvilet*». Dessuten ble han søvnløs.

Nyttårsaften fortalte Schaefer sin nærmeste overordnede om sine funn og sine bekymringer. Hun ba ham skrive en rapport om hva som burde gjøres. Den 6. januar 2014 ble rapporten sendt tjenestevei til den påtaleansvarlige, som hadde henlagt saken. Rapporten var omfattende og saklig i form, og den konkluderte med forslag om 21 nye etterforskningskritt. Omtrent på denne tid orienterte Schaefer også muntlig bistandsadvokaten til Monikas mor. Schaefer skriver: «*Vi avtalte å møtes på hans kontor i slutten av januar dersom jeg ikke hadde lyktes med å få saken gjenopptatt før den tid*».

Det viste seg å være et ganske urealistisk ønske. Schaefer møtte massiv motstand oppover i systemet. Den påtaleansvarlige responderte på rapporten med å si at den brakte intet nytt. Men Schaefer fikk likevel aksept for å sende et kort notat til selveste politimesteren. Notatet ble sendt tjenestevei 24. januar. Ut fra min lange erfaring med straffesaksbehandling tør jeg si at notatet var meget presist, med klare anvisninger på hva som burde gjøres av ytterligere etterforskning.

Saken fylte nå Robins liv. Han følte seg dårlig og fikk sin første sykmelding i slutten av januar. Og han følte seg alene i sin kamp for gjenåpning av saken. Svaret fra politimesteren uteble, og Schaefer purret med opplysning om at han nå følte det nødvendig å underrette bistandsadvokaten. At det for lengst var gjort, holdt han for seg selv. Han skrev dette kun for å legge press på saken.

Svaret kom tjenestevei, fra de nærmeste overordnede, uten at det var klart om politimesteren sto bak. Og svaret var klart: Schaefer skulle ikke arbeide mer med Monika-saken, han skulle ikke snakke om denne med noen eller søke råd hos andre, og heretter skulle han kun beskjefte seg med egne saker. Det var som et slag i ansiktet.

Nå var det på tide å søke hjelp hos fagforeningen. Der fikk han støtte. Først etter pågang fra tillitsvalgte ble det antydning til liv i politimesteren, som hadde vært taus i to måneder etter at han mottok en sterk og begrunnet anmodning om å gjenåpne saken. Politimesteren lovet nå å se på denne, men Schaefer hørte ikke et kvekk, verken fra ham eller hans nærmeste medarbeidere.

Da ingen ansvarlige ga fra seg noe kvekk, og langt mindre noe hopp, engasjerte bistandsadvokaten i slutten av mars den pensjonerte og vel ansatte drapsetterforskeren Asbjørn Hansen fra Kripos til å gå gjennom saken. Robin hadde for øvrig i lengre tid foreslått for overordnede at Kripos burde gå inn i denne. I slutten av april kom så den glade nyhet at Hansen ga Robin støtte på alle punkter. På dette grunnlag begjærte bistandsadvokaten gjenåpning av etterforskningen, samtidig som han påklaget henleggelsen til statsadvokaten.

I mai i fjor begynte så pressen å skrive om saken, uten at Schaefer medvirket til det. Og nå ble begeret fullt for politiledelsen i Bergen, som neppe hadde noe valg da det ble besluttet å sette gang ny etterforskning. Endelig fikk Robin medhold i den saken som nå betød alt for ham.

Kort tid etter – den 19. mai – er Robin tilbake i arbeid etter to måneders sykmelding. Det er ikke enkelt. På det første morgenmøtet snakkes det ikke om Monika-saken i det hele tatt, og for ham blir det en enorm elefant i rommet.

Men på ettersommeren i fjor ble det for alvor fart i mediedekningen, ikke minst etter at det er klart at «Spesialenheten for politisaker» skal se nærmere på om det er begått straffbart forhold av politiet ved behandlingen av Monika-saken.

På morgenmøtet dagen etter har elefanten forlatt rommet: Robin får full støtte fra alle. Nå er det blitt trygt å støtte ham. Og han skriver: *«Flere uttrykker at det jo er helt utrolig at jeg har måttet stå alene i dette. Dette reagerer jeg veldig på uten å si noe om det, for allerede i februar og mars fortalte jeg de fleste i detalj om saken»*. Støtten oppleves nærmest som et «dobbel svik» – det er Robins eget uttrykk.

Det første store oppslaget med detaljert fremstilling av Schaefers betydning for gjenåpningen av saken, kom i Bergens Tidende 12. september 2014. Få dager senere sto en kommentar i samme avis som Robin var ganske fornøyd med, men journalisten var ikke hardtslående nok. Han skriver: *«Jeg blir litt irritert på slutten der hun fastslår med bred penn at det er fare for at slike som jeg blir spist til frokost av sine ledere. Om ikke annet har jeg vunnet denne kampen og er nå i ferd med å få full støtte i hele vårt system. Jeg har spist dem som prøvde å stoppe meg, til både lunsj, middag og kvelds, én etter én. Det har kostet, men jeg kan ikke hete Schaefer og oppføre meg som en puddel...»*.

Utover høsten i fjor går det meste i Schaefers retning, altså i riktig retning. Og de overordnede må etter hvert gi ham anerkjennelse, selv om det skjer motstrebende og vegrende. Det er også verdt å merke seg at både politimester og politidirektorat, til dels på finurlig vis, forsøker å få Schaefer til å avstå fra å komme i en formell varslerposisjon. Men han gjennomskuer forsøket og velger klokkelig den beskyttelse som tross alt ligger i arbeidsmiljølovens formelle varslingsregler. Og mot slutten av boken summerer han i én setning hvorfor alt gikk så galt i denne saken: *«Hovedproblemet er en ledelse som ikke evnet å sette sitt samfunnsoppdrag høyere enn seg selv»*.

Vi kjenner alle i dag sakens foreløpige fasit. Etterforskning pågår for fullt, med en person – en tidligere stefar – siktet og varetektsfengslet for drap av Monika. Avslutningsvis kommer jeg tilbake til andre resultater av Schaefers varslingsinnsats.

Vi skal nemlig hedre enda en varsler her i dag – Jan Erik Skog. Han var busselektriker i Oslo Sporveier/Unibuss til han gikk av med pensjon i 2011. Da hadde han i en periode på vel ti år varslet om ulike økonomiske uregelmessigheter, kameraderi med misbruk av offentlige midler og andre høyst kritikkverdige forhold, som kunne spores tilbake til flere i ledelsen i Unibuss. Det begynte etter at han kom inn som de ansattes representant i styret i 1999 og fikk innsyn i regnskap og drift. Det kan her være grunn til å nevne en forskjell fra Monika-saken. Robin Schaefer brukte sin faglige innsikt og erfaring til å avdekke svikten i politiets etterforskning – han var midt i sitt fagfelt. Jan Erik Skog kom fra «golvet» og til styret i Unibuss og befant seg langt utenfor sitt egentlige fag som busselektriker. Han hadde derfor en krevende og tung oppgave med å sette seg inn i og dokumentere økonomiske uhumskheter på ledelsesnivå. Likevel: Det nødvendige pågangsmotet hadde han, drevet av en velutviklet rettferdighetssans og evne til å skaffe seg gode allianser.

Skog slo alarm første gang omkring årtusenskiftet. Han hadde da registrert at selskapet kjøpte dekk og endog biler fra leverandører som ledere i Unibuss hadde eierinteresser i eller andre

tette bånd til. Og det var ingen grunn til tro at dette ble gjort for at selskapet skulle spare penger, snarere dreide det seg om overfaktureringer. Dette skjedde i et betydelig omfang.

Da Skog rapporterte slike forhold i styret, var det ingen som responderte, og ingen oppfølging fant sted. Men han fortsatte å melde fra om lignende og nye uregelmessigheter, som tvilsomme dobbeltroller og uryddige leieavtaler, der personer i selskapet satt på begge sider av bordet. I styret møtte han døde ører.

Men Jan Erik Skog var ikke den som ga seg når han mente at felleskapets midler ble misbrukt. Han gikk til ledelsen i morselskapet Oslo Sporveier AS. Her ble han møtt med en antydning til verbal velvilje, men intet skjedde. Han var like langt.

Sammen med fagforeningslederen i konsernet utarbeidet han da en rapport med kritiske punkter, der en rekke uregelmessigheter ble påpekt og underbygget. Den ble heller ikke tatt alvorlig. Jan Erik har fortalt meg at han etter hvert ble fullstendig oppfylt av denne saken, og at han mistet nattesøvnen. Samtidig var han klar over at han ble oppfattet som en brysom oppvigler, og at det minste feilsteg fra hans side kunne medføre at han mistet sitt arbeid. Det var en frykt han måtte leve med.

Et lite lyspunkt opplevde Skog i 2004. Han hadde tidligere varslet om at innkjøpssjefen i Unibuss eide et foretak som busselskapet leide et større anlegg av, og at denne dobbeltrollen var uheldig. Innkjøpssjefen hadde imidlertid møtt kritikken med at han hadde solgt aksjene i det selskapet som var utleier. Skog kontaktet Brønnøysundregistrene og fikk der vite at innkjøpssjefen fortsatt eide selskapet. Denne avsløringen førte til at denne måtte trekke seg fra sin stilling i Unibuss. Avskjeden ble markert hos ledelsen med høye smørbrød. «Jeg ble ikke invitert», konstaterer Jan Erik lakonisk. Innkjøpssjefen er for øvrig en av dem som senere ble domfelt i første instans til fem års fengsel for korrupsjon og andre misligheter.

Men for øvrig var det på denne tiden helsvart mørke sett fra varslersens synspunkt. Et par år tidligere hadde Skog fått uventet støtte fra «annen etasje», som han uttrykker det, dvs. fra en funksjonær ved lønns- og regnskapsavdelingen. Vedkommende hadde blant annet til oppgave å kontrollere busselskapets fakturaer. Han var fullstendig klar over Skogs varslinger og ga ham underhånden innsyn i fakturaer som kunne belyse uregelmessigheter. Slik fikk Skog i de påfølgende år tilgang til en serie fakturaer. Og i 2004 satte han seg ned med tillitsvalgte fra Sporveienes arbeiderforening og gikk gjennom disse fakturaene. Etter flere uker med dokumentgjennomgang leverte de en rapport til konsernselskapets styre.

Til bladet Fri Fagbevegelse sa Jan Erik i 2014, mens straffesakene pågikk, følgende om rapportens innhold: *«Korrupsjonen var tydelig. Mønsteret var det samme som beskrives i retten i dag. Vi fant overfakturering, fiktive fakturaer, tjenester for hverandre på selskapets regning, innkjøpsavtaler til kompiser eller egne selskap».*

Men også denne gang stanget han hodet mot murveggen. Da konsernledelsen fikk rapporten, ble den forelagt styret, som ba om en redegjørelse fra Unibuss. Denne redegjørelsen var ifølge Jan Erik fullstendig misvisende, men konsernledelsen slo seg til ro med den. Intet skjedde.

Skog ble for øvrig ved disse tider – i 2004 – kjent med at et byggefirma som hadde oppdrag for Unibuss, samtidig utførte arbeider for personer i ledelsen i privat regi, og det var begrunnet mistanke om at selskapet betalte hele kalaset.

Dette og andre mistenkelige forhold ble det varslet om i årene 2004–2008, blant annet fordi Jan Erik i hele perioden hadde tilgang til fakturaene. Men resultatet var det samme: Ingen reaksjon på mottakersiden.

I 2008 ble partiet Rødt koplet inn i saken. Den utrettelige Erling Folkvord leverte et notat til Oslo kommunes kontrollutvalg, der han dokumenterte flere mulige lovbrudd og tvilsomme forhold. Kommunerevisjonen fikk i oppdrag å granske forholdene. I 2009 leverte revisjonen en rapport som påpekte en rekke kritikkverdige forhold. Men heller ikke den førte til noe som helst: «*Det var frustrerende å være vitne til at rapporten bare havnet i skuffen hos byråden*», uttalte Skog til bladet Fri Fagbevegelse.

Men til slutt – i 2011 – sprakk trollet. Ikke i Norge, men i Tyskland. Salgssjefen hos den tyske bussprodusenten MAN, som hadde levert en rekke busser til Unibuss, innrømmet å ha betalt flere millioner kroner til personer i det norske selskapet og ble domfelt for det. Da startet etterforskningen her i landet, og i september skjedde de første pågripelsene.

Etterforskningen var omfattende og gikk over et par år. Høsten 2014 ble seks personer dømt til lange fengselsstraffer for en rekke økonomiske misligheter. Dommene er anket, men for noen er skyldspørsmålet endelig avgjort – anken gjelder bare straffutmålingen.

Så er det viktig å presisere at bortsett fra de rene bestikkelsene fra MAN i Tyskland, gjelder straffedommene hovedsakelig lovbrudd fra 2009 og fremover. Det betyr at de impliserte personene fortsatte med lovbrudd etter at Skog i en årrekke hadde sendt varsler til styret og ledelsen i konsernet, og endog etter at bystyret var blitt kjent med varslingen, og kommunerevisjonens kritiske rapport forelå. Det er vanskelig å finne annen forklaring på dette enn at passiviteten til de ansvarlige, de som hadde makt til å ta affære og rydde opp, gjorde de utro tjenere i Unibuss bare enda sikrere på ikke å bli tatt.

Ser man nærmere på de lovbrudd dommene gjelder, gjenkjenner man raskt forhold som Skog varslet om mange år tidligere. Eksempelvis ble den tidligere toppsjefen i Unibuss domfelt for å ha mottatt materialer og bygningstjenester til sin privatbolig i Oslo og til sin hytte, alt til en verdi av mer enn 1.1 millioner kroner. Andre er domfelt for tilsvarende lovbrudd, der selskapet i realiteten har dekket private utgifter. Enkelte av disse forholdene går tilbake til 2006, og ble til dels kjent for politiet ved telefonavlytting i 2011. Men for øvrig rettet ikke etterforskningen seg mot tiden før 2009. Den kom derved ikke under vær med de misligheter

Skog hadde varslet om fra ca. 2004 og utover, og som delvis var av tilsvarende karakter som de dommen gjaldt, selv om de altså ikke var identiske med disse.

Etterforskningen rettet seg heller ikke mot alle de andre former for misligheter som Skog hadde varslet om allerede fra årtusenskiftet og frem til 2009. Dette betyr at dommene ikke gjelder de konkrete forholdene som varslingen omfattet. Skog er derfor ikke avhørt av politiet, og han var ikke vitne under straffesakene. Noen vil av den grunn kanskje reise spørsmålet om hans varslingsinnsats har vært uten betydning.

Nå er det ikke min oppgave å kritisere politiet for at etterforskningen ikke gikk tyngre inn i hva som hadde skjedd i Unibuss i årene før 2009. Hadde den gjort det, ville en rekke lovbrudd av samme eller lignende karakter høyst sannsynlig blitt avdekket. Og ifølge Skog ville flere personer ha kommet i søkelyset. Desto mer gjelder dette som Jan Erik har fortalt at det bare er «toppen av isfjellet» han har varslet om, de fleste mislighetene har gått under enhver radar. Men klart mer vesentlig er dette: Dersom Jan Erik Skog var blitt hørt og tatt alvorlig av ledelsen og styret i Oslo Sporveier på et tidlig tidspunkt, og opprydningen hadde funnet sted da, ville felleskapets midler ikke ha blitt misbrukt over mange år, og eventuelle straffesaker ville ha blitt langt mindre omfattende. Altså ville betydelige offentlige midler vært spart, og menneskelige tragedier unngått.

Jan Erik Skog har fått fortjent hyllest og gratulasjoner fra nåværende konsernsjef Cato Hellesjø i Oslo Sporveier og samferdselsbyråd Guri Melby. Og han har fått mer fred i sinnet etter store påkjenninger, selv om han fortsatt grubler over sider av saken. «*Men en grubler har jeg jo alltid vært*», sier Jan Erik i dag.

Da har jeg gitt en kortversjon av de to varslersakene og vender et øyeblikk tilbake til Darwin P. Erlandsen, som et sted kommer med følgende hjertesukk: «*Når andre gjør noe, blir det resultater – når jeg gjør noe, blir det konsekvenser*».

I disse sakene ser vi både resultater og konsekvenser, og i en avsluttende stikkordsmessig gjennomgang opererer jeg ikke med dette noe subtile skillet.

I Monika-saken kom riksadvokatens granskningsgruppe 9. februar i år med sterk kritikk av Hordaland-politiets etterforskning. Og allerede i fjor høst bestemte riksadvokaten at saker som politiet ønsker å henlegge som selvdrap, skal oversendes statsadvokaten med en begrunnet innstilling. Spesialenheten for politisaker har etterforsket behandlingen av Monika-saken og avdekket ulovlige forsømmelser, men begrenset seg til å ilegge politidistriktet en foretaksbot på 100 000 kroner. Ingen personer ble siktet, men denne avgjørelsen er påklaget. En arbeidsmiljøundersøkelse i regi av Politidirektoratet pågår, og Arbeidstilsynet skal være varslet om overordnetes nedsettende omtale av Schaefer på møter. Politimesteren har midlertidig trådt til side, og mange har forlangt hans avgang. Kritikken mot ham har vært meget sterk. Men den som har gått av – frivillig – er paradoksalt nok Schaefers nærmeste

overordnede, den eneste som i det lengste støttet ham. Hun har ikke lenger tillit til sentrale personer i politidistriktet.

I Unibuss-saken har samferdselsbyråden uttalt at «vi må sikre at vi har gode systemer og lærer av våre feil», og konsernsjefen i Oslo Sporveier har bekreftet at man har innført en rekke kontrollrutiner for å sikre at slike ting ikke kan skje igjen. Vi får håpe det. Jan Erik Skog har for øvrig foreslått at det opprettes et varslerombud, som mulige varslere kan henvende seg til og få råd hos.

Endelig nevner jeg at disse varslersakene inspirerte til flere innlegg i media om vern av varslerrollen, ikke minst etter at pristildelingen ble kjent. Vi har blant annet sett forslag om at arbeidsmiljølovens bestemmelser om varslervern bør endres, for eksempel ved at kravet om at varslingen skal være «forsvarlig» fjernes. Denne diskusjonen fortsetter, og takk for det.

Det store spørsmålet fremover er nemlig om de rette personer tør å stå frem med kritikk, når man er klar over hvilke påkjenninger varslere må gå gjennom. Vi vet fra Fritt Ords yringsfrihetsundersøkelse at mange vegrer seg for offentlig å kritisere egen arbeidsgiver, og av dem som har gjort det, vil mange ikke gjøre det igjen. Derved svekkes også pressens sentrale funksjon i vårt demokrati, og viktige debatter blir mindre informerte. Vi vet også at det er særlig i det offentlige at de ansatte føler seg mest hemmet, og at arbeidstakere i for eksempel skoleverket er ytterst forsiktige med å kritisere egen arbeidsgiver. Det samme gjelder i noen grad ansatte i helsevesenet, selv om det her finnes noen lysende unntak. Og dette er situasjonen til tross for at det i det offentlige, derunder heleide offentlige selskaper, må være en meget høy terskel for å vanskeliggjøre varsling om kritikkverdige forhold. Det bør tvert i mot skapes rutiner som legger til rette for at kritikk fra ansatte risikofritt kan fremsettes. Det er jo institusjoner og foretak som er til for allmennheten, for at det norske samfunnet skal bli enda bedre å leve i for oss alle.

I denne sammenheng blir naturligvis Fritt Ords Pris av begrenset betydning. Men at den har satt søkelys på et problem som ikke er blitt mindre med årene, vet vi allerede fra en serie medieoppslag. La oss i kveld glede oss over det og gratulere og hedre våre vel fortjente prismottakere. De har gått foran og vist vei.